

Mål C-683/23**Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler****Datum för ingivande:**

14 november 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona (Spanien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

10 oktober 2023

Kärande:

Encarna

Svarande:

Elías

Saken i målet vid den nationella domstolen

Förfarande för överenskommelse i samförstånd om den faktiska vårdnaden om ett barn – Gemensam rättslig vårdnad – Talan om verkställighet – Skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter – Huruvida behandling av personuppgifter kan tillåtas inom ramen för ett förfarande – Utlämnande som inte bygger på den registrerades samtycke eller på unionsrätten eller medlemsstatens nationella rätt

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Begäran om förhandsavgörande rörande tolkning – Artikel 267 FEUF – Huruvida en nationell praxis är förenlig med förordning (EU) 2016/679 – Utlämnande som inte bygger på den registrerades samtycke eller på unionsrätten eller medlemsstatens nationella rätt – Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt – Artikel 16.1 – Skydd av personuppgifter – Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna – Artiklarna 7, 8, 24, 47 och 52 –

Istanbulkonventionen – Artikel 48.1 – Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna – Artikel 8

Tolkningsfrågor

1. Utgör domstolens utlämnande av personuppgifter om parterna och om barn och ungdomar till föräldrakoordinatören och tillståndet för föräldrakoordinatören att få tillgång till deras personuppgifter som behandlas i tredje parts register (inklusive sjukvårdsregister) utan att detta föreskrivs i någon lag eller annan författning, ett åsidosättande av artikel 6.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016?
2. Om domstolen får lämna ut personuppgifter om parterna och om barn och ungdomar, utgör då domstolens utlämnande av dessa uppgifter till föräldrakoordinatören ett åsidosättande av artikel 16 FEUF och artiklarna 7 (respekt för privatlivet och familjelivet), 8 (skydd av personuppgifter) och 52 (rättigheternas och principernas räckvidd och tolkning) i stadgan?
3. Är ett utlämnande av uppgifter till föräldrakoordinatören utan att först höra barnet om detta och utan att beakta barnets bästa förenligt med artikel 6.4 i EU-förordningen (2016/679) jämförd med artikel 24 i stadgan?
4. Utgör ett utlämnande av uppgifter om barnet till föräldrakoordinatören för att denne ska kunna fatta beslut som påverkar utövandet av den rättsliga vårdnaden och/eller den faktiska vårdnaden och/eller umgängesrätten, i fall där det föreligger en situation med våld, ett åsidosättande av artikel 48.1 i Istanbulkonventionen, vilken förbjuder tvingande alternativa tvistlösningsprocesser, mot bakgrund av artiklarna 7 och 24 i stadgan?
5. Om domstolen får lämna ut personuppgifter om parterna och föräldrakoordinatorns arvode till följd av detta utlämnande med nödvändighet ska erläggas av parterna på grund av att domstolen har ålagt dem detta, även om de har beviljats rättshjälp, utgör detta ett åsidosättande av artikel 47 (rätt till ett effektivt rättsmedel) i stadgan?

Anförda internationella och unionsrättsliga bestämmelser

Artikel 6.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 (nedan kallad förordning 2016/679)

Artiklarna 7, 8, 24, 47 och 52 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (nedan kallad stadgan).

Artikel 8 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna

Artikel 48.1 i Istanbulkonventionen

Den allmänna rekommendationen nr 14 (2013) från FN:s kommitté för barnets rättigheter

Anförda nationella bestämmelser

Artikel 8 i Ley Orgánica 3/2018, de 5 de diciembre, de Protección de Datos Personales y garantía de los derechos digitales (lag nr 3/2018 om skydd för personuppgifter och för digitala rättigheter, nedan kallad lag 3/2018)

Artikel 236 *quinquies* i Ley Orgánica del Poder Judicial (lagen om domstolsväsendet)

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i målet vid den nationella domstolen

- 1 Encarna och Elías hade ett parförhållande från mitten av 2017 till slutet av november 2019. År 2017 fick de en dotter som heter María.
- 2 Efter att förhållandet hade tagit slut beslutade Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona den 16 juni 2020 att föräldrarna skulle ha gemensam rättslig vårdnad om dottern och att den faktiska vårdnaden om henne skulle utövas av Encarna.
- 3 I samband med en förundersökning angående ett mordförsök på María ändrade Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp beslutet om faktisk vårdnad om flickan och tillerkände Elías den faktiska vårdnaden, samt ålade Encarna ett förbud att närma sig eller kontakta Elías och deras gemensamma dotter.
- 4 Den 30 april 2021 meddelade Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona en dom i vilken den fastställde de villkor för den faktiska vårdnaden om María som Encarna och Elías i samförstånd hade kommit överens om, samtidigt som den slog fast att det kontaktförbud som Juzgado de Instrucción n.º 1 de Tremp hade beslutat skulle kvarstå.
- 5 Den 20 mars 2023 väckte Encarna talan mot Elías vid Juzgado de Primera Instancia n.º 19 de Barcelona om verkställighet av domen av den 30 april 2021, eftersom hon ansåg att han inte rättade sig efter domen. Elías invände mot Encarnas talan om verkställighet och Encarna har bestridit denna invändning. Encarna har dessutom yrkat att domstolen skyndsamt ska utse en föräldrakoordinator för att arbeta med och normalisera förhållandet mellan henne och Elías.

Parternas huvudargument

- 6 Elías har bestridit Encarnas yrkande att en föräldrakoordinator ska utses med motiveringen att det är olämpligt och att hans grundläggande rätt till försvar och

till ett effektivt rättsmedel skulle åsidosättas om domstolen skulle fatta ett sådant beslut.

- 7 Encarna har gjort gällande att det finns en konflikt mellan föräldrarna som påverkar deras förhållande till dottern. Hennes eget förhållande till María inskränker sig till ett umgänge på en mötesplats, vilket innebär att hon bara har möjlighet att få reda på frågor som rör dottern via Elías, som har tillerkänts den faktiska vårdnaden. Han kommunicerar emellertid inte med Encarna, utan fattar ensidiga beslut och döljer information om medicinska frågor och om Marías vardagsliv, trots att de har gemensam rättslig vårdnad.
- 8 Ministerio Fiscal anser att det är lämpligt att domstolen utser en föräldrakoordinator för att underlätta förbindelserna mellan Marías föräldrar. Ministerio Fiscal anser även att det är olämpligt att ställa den andra tolkningsfrågan.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 9 Institutet föräldrakoordinator regleras varken i katalansk rätt eller i spansk nationell rätt. Vissa familjemålsdomstolar har valt att använda sig av det när det råder konflikt mellan föräldrarna kring utövandet av den rättsliga eller den faktiska vårdnaden eller umgängesrätten. Domstolarna beslutar ibland att utse en föräldrakoordinator när det förekommit våld mellan föräldrarna eller mot barnet, utan att höra parterna eller barnet och utan att det finns någon möjlighet att invända mot valet av familjesamordnare eller att bestrida att en sådan utses.
- 10 När en föräldrakoordinator väl har utsetts handlar han eller hon med stöd av ett domstolsbeslut, men utan stöd i någon lag eller annan författning, utan att det krävs att parterna samtycker till det och utan att barnet hörs rörande detta. Föräldrarna står för kostnaderna för föräldrakoordinatorns tjänster, även om de har beviljats rättshjälp.
- 11 Det är vanligt att domstolen utser en familjesamordnare efter att den har meddelat dom. Till föräldrakoordinator brukar utses en person med utbildning inom psykologi, medling eller socialt arbete och som inte är anställd vid domstolen. Föräldrakoordinatorns uppgift är att sätta sig in i familjens situation och modifiera genomförandet av den faktiska eller rättsliga vårdnad eller det umgänge som fastställts i domen och för detta ändamål får föräldrakoordinatören fatta beslut som påverkar barnets familjeliv.
- 12 För att underlätta för föräldrakoordinatören att utföra sina uppgifter har han eller hon tillgång till de identifieringsuppgifter som familjen har lämnat till domstolen för handläggningen av familjemålet. Familjesamordnaren har även rätt att få tillgång till bland annat medicinska uppgifter och uppgifter rörande barnets skolgång och att vända sig till olika organ, institutioner, vårdinrättningar, skolor m.m. för att få tillgång till alla uppgifter om familjen och den utvidgade familjen

som han eller hon anser nödvändiga. Det gäller även sekretessbelagda uppgifter som medicinsk information.

- 13 I lag 3/2018 föreskrivs en möjlighet att lämna ut personuppgifter för ändamål som har direkt samband med de legitima uppgifter som den som lämnar ut och den som tar emot uppgifterna har, när samtycke lämnats och när ett utlämnande är tillåtet enligt lag. Enligt den hänskjutande domstolen kan såväl föräldrakoordinatorns medverkan som utlämnandet av uppgifter om parterna och om barnen ifrågasättas i rättsligt hänseende, med tanke på att de varken grundar sig på de registrerades samtycke eller är tillåtna enligt lag. Den anser därför att denna praxis kan strida mot den grundläggande rätt till skydd av personuppgifter som stadfästs i artikel 6.4 i förordning 2016/679, tolkad mot bakgrund av artiklarna 7, 8, 47 och 52 i stadgan.
- 14 Enligt den hänskjutande domstolen kan ett utlämnande av uppgifter till föräldrakoordinatorn utan att beakta vad som är bäst för barnet och utan att dessförinnan höra barnet, strida mot artikel 6.4 i förordning 2016/679, jämförd med artikel 24 i stadgan.
- 15 Dessutom kan ett utlämnande av uppgifter när det förekommit våld mellan föräldrarna eller mot barnet strida mot artikel 48.1 i Istanbulkonventionen, vilken förbjuder tvingande alternativa tvistlösningsprocesser, tolkad mot bakgrund av artiklarna 7 och 24 i stadgan.
- 16 Avslutningsvis anser den hänskjutande domstolen att den omständigheten att domstolen ålägger föräldrarna att betala föräldrakoordinatorns arvode, även om de har beviljats rättshjälp, kan strida mot den rätt till ett effektivt rättsmedel som stadfästs i artikel 47 i stadgan.